

# BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2008-2009

18 FEBRUARI 2009

**Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, om de voorbereiding en de verbetering van het schriftelijk gedeelte van het examen inzake beroepsbekwaamheid en van het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage op te dragen aan externe deskundigen**

**Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het opnieuw mogelijk te maken om het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage in het Duits af te leggen**

## VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR  
DE JUSTITIE  
UITGEBRACHT DOOR  
DE HEER DELPÉRÉE

*Zie:*

**Stukken van de Senaat:**

**4-677 - 2007/2008 :**

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Collas.

**4-677 - 2008/2009 :**

Nr. 2: Advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

Nr. 3: Amendementen.

*Zie ook:*

**Stukken van de Senaat:**

**4-84 - BZ 2007 :**

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Collas.

**4-84 - 2008/2009 :**

Nr. 2: Advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

# SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2008-2009

18 FÉVRIER 2009

**Proposition de loi modifiant le Code judiciaire et la loi du 31 janvier 2007 sur la formation judiciaire et portant création de l'Institut de formation judiciaire, visant à confier à des experts externes la préparation et la correction de la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire**

**Proposition de loi modifiant l'article 259bis-9 du Code judiciaire, afin de réintroduire la possibilité de passer l'examen d'aptitude professionnelle des magistrats et le concours d'admission au stage judiciaire en langue allemande**

## RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DE LA JUSTICE  
PAR  
**M. DELPÉRÉE**

*Voir:*

**Documents du Sénat:**

**4-677 - 2007/2008 :**

Nº 1: Proposition de loi de M. Collas.

**4-677 - 2008/2009 :**

Nº 2: Avis du Conseil supérieur de la Justice.

Nº 3: Amendements.

*Voir aussi:*

**Documents du Sénat:**

**4-84 - SE 2007 :**

Nº 1: Proposition de loi de M. Collas.

**4-84 - 2008/2009 :**

Nº 2: Avis du Conseil supérieur de la Justice.

## Samenstelling van de commissie / Composition de la commission :

**Voorzitter / Président:** Patrik Vankrunkelsven.**Leden / Membres :**

CD&V	Sabine de Bethune, Hugo Vandenberghe, Pol Van den Driessche, Tony Van Parys.	Dirk Claes, Els Van Hoof, Nahima Lanjri, Els Schellhout, Elke Tindemans.
MR	Alain Courtois, Marie-Hélène Crombé-Bertom, Christine Defraigne.	Berni Collas, Alain Destexhe, Philippe Monfils, François Roelants du Vivier.
Open Vld Vlaams Belang	Martine Taelman, Patrik Vankrunkelsven. Hugo Coveliers, Anke Van dermeersch.	Roland Duchatelet, Marc Verwilghen, Paul Wille. Yves Buysse, Jurgen Ceder, Joris Van Hauthem.
PS sp.a	Christophe Collignon, Philippe Mahoux. Guy Swennen, N.	Sfia Bouarfa, Joëlle Kapompolé, Philippe Moureaux. Johan Vande Lanotte, Myriam Vanlerberghe, André Van Nieuwkerke.
CDH Écolo	Vanessa Matz. Carine Russo.	Francis Delpérée, Jean-Paul Procureur. José Daras, Josy Dubié.

## I. INLEIDING

Het wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, om de voorbereiding en de verbetering van het schriftelijk gedeelte van het examen inzake beroepsbekwaamheid en van het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage op te dragen aan externe deskundigen (stuk Senaat, nr. 4-677/1), werd op 8 april 2008 ingediend. Het werd in overweging genomen op 10 april 2008 en overgezonden aan de commissie voor de Justitie.

De heer Collas diende op 12 juli 2007 een ander wetsvoorstel in over hetzelfde onderwerp (zie wetsvoorstel tot wijziging van artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het opnieuw mogelijk te maken om het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage in het Duits af te leggen, stuk Senaat nr. 4-84), dat ook aan de commissie voor de Justitie werd overgezonden.

Aangezien beide wetsvoorstellen over hetzelfde onderwerp gaan, heeft de commissie ze gezamenlijk besproken tijdens haar vergaderingen van 17 november 2008 en 18 februari 2009, samen met de minister van Justitie.

## II. INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Collas benadrukt dat beide wetsvoorstellen ertoe strekken de magistratuur toegankelijker te maken voor Duitstalige juristen.

Het wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, om de voorbereiding en de verbetering van het schriftelijk gedeelte van het examen inzake beroepsbekwaamheid en van het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage op te dragen aan externe deskundigen (stuk Senaat, nr. 4-677/1) beoogt dezelfde doelstelling als het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het opnieuw mogelijk te maken om het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage in het Duits af te leggen (stuk Senaat, nr. 4-84/1).

Momenteel worden het examen inzake beroepsbekwaamheid, het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondeling evaluatie-examen afgenomen in de taal van het diploma van de doctor of licentiaat in de rechten. Bijgevolg kunnen Duitstalige kandidaten die examens niet in hun moedertaal, namelijk het Duits, afleggen.

## I. INTRODUCTION

La proposition de loi modifiant le Code judiciaire et la loi du 31 janvier 2007 sur la formation judiciaire et portant création de l'Institut de formation judiciaire, visant à confier à des experts externes la préparation et la correction de la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire (doc. Sénat n° 4-677/1) a été déposée le 8 avril 2008. Elle a été prise en considération le 10 avril 2008 et envoyée à la commission de la Justice.

M. Collas avait déposé, le 12 juillet 2007, une autre proposition de loi sur le même sujet (voir la proposition modifiant l'article 259bis-9 du Code judiciaire, afin de réintroduire la possibilité de passer l'examen d'aptitude professionnelle des magistrats et le concours d'admission au stage judiciaire en langue allemande, doc. Sénat n° 4-84), qui avait également été envoyée à la commission de la Justice.

Les deux propositions de loi ayant le même objet, la commission les a examiné conjointement, au cours de ses réunions des 17 novembre 2008 et 18 février 2009, en présence du ministre de la Justice.

## II. EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Collas souligne que les deux propositions de loi s'inscrivent dans une perspective d'amélioration de l'accès à la magistrature pour les juristes germanophones.

La proposition de loi modifiant le Code judiciaire et la loi du 31 janvier 2007 sur la formation judiciaire et portant création de l'Institut de formation judiciaire, visant à confier à des experts externes la préparation et la correction de la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire (doc. Sénat, n° 4-677/1) poursuit le même objectif que sa proposition de loi modifiant l'article 259bis-9 du Code judiciaire, afin de réintroduire la possibilité de passer l'examen d'aptitude professionnelle des magistrats et le concours d'admission au stage judiciaire en langue allemande (doc. Sénat, n° 4-84/1).

Actuellement, l'examen d'aptitude professionnelle, le concours d'admission au stage judiciaire et l'examen oral d'évaluation sont effectués dans la langue du diplôme de docteur ou de licencié en droit. Par conséquent, les candidats germanophones n'ont pas la possibilité de passer ces examens dans leur langue maternelle, à savoir la langue allemande.

Daardoor is het slaagpercentage voor Duitstalige kandidaten erg laag. Door het huidige systeem kunnen er niet genoeg Duitstalige kandidaten worden benoemd in de formaties van het rechtscollege van Eupen en kunnen vacatures waarvoor kennis van het Duits is vereist, niet worden ingevuld.

Dat huidige tekort zal de komende jaren schrijnender worden want op een formatie van dertig magistraten die Duits kennen, zullen er dertien met pensioen gaan in de loop van de komende vijf jaar. Er moet dus dringend worden ingegrepen.

Hoewel de doelstelling van beide teksten identiek is, is de manier om die doelstelling te behalen, verschillend.

Wetsvoorstel nr. 4-84 dringt aan op een herinvordering van het systeem dat vóór de hervorming van 1998 van kracht was. De kandidaat kon namelijk kiezen in welke taal hij het examen inzake beroepsbekwaamheid en het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage wilde afleggen (Frans, Nederlands of Duits). De Hoge Raad voor de Justitie is echter geen voorstander van die oplossing (zie advies van de HRJ, stuk Senaat nr. 4-84/2).

Spreker herinnert eraan dat de Duitstalige kandidaten vooral moeilijkheden hebben met het schriftelijk gedeelte van het examen — dat zij in het Frans moeten afleggen —, hoewel 95 % van de zaken in het arrondissement van Eupen in het Duits is. Wat het examen inzake beroepsbekwaamheid betreft, hebben de kandidaten bijna uitsluitend in het Duits het recht beoefend, zodat uiteraard het schriftelijke gedeelte van het examen in het Duits zou moeten verlopen.

De kerngedachte van wetsvoorstel nr. 4-677 is de verbetering van het schriftelijk examen inzake beroepsbekwaamheid en het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage toe te vertrouwen aan externe deskundigen die het Duits beheersen.

Spreker stelt voor om Duitstalige kandidaten de mogelijkheid te geven om het schriftelijk gedeelte van het examen in het Duits af te leggen. Het mondeling gedeelte van het examen zou daarna worden afgenoomen in de taal van het diploma van de doctor of licentiaat in de rechten.

Het is de bedoeling om Duitstaligen het schriftelijk toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage of het examen inzake beroepsbekwaamheid in het Duits aan te bieden en hun dezelfde kansen te geven als de overige kandidaten voor proeven die inhoudelijk al erg veeleisend zijn. De Hoge Raad voor de Justitie erkent dat er specifieke oplossingen moeten worden uitgewerkt om die discriminatie weg te werken en de strikte gelijkheid tussen alle kandidaten te herstellen.

Il en découle un pourcentage d'échecs très élevé pour les candidats germanophones. Le système actuel ne permet dès lors pas de nommer un nombre suffisant de candidats germanophones pour remplir le cadre des jurisdictions d'Eupen et pour pourvoir les places vacantes où la connaissance de l'allemand est requise.

Cette pénurie actuelle va s'accentuer dans les prochaines années si l'on sait que sur un cadre de trente magistrats ayant une connaissance de l'allemand, 13 partiront à la retraite au cours des cinq prochaines années. Il y a dès lors urgence à agir.

Si l'objectif des deux textes est identique, la manière de l'atteindre est différente.

La proposition de loi n° 4-84 préconise un retour au système en vigueur avant la réforme de 1998, c'est-à-dire la possibilité pour le candidat de choisir la langue dans laquelle il désire passer les épreuves de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire (français, néerlandais ou allemand). Le Conseil supérieur de la Justice n'est cependant pas favorable à cette solution (voir avis du CSJ, doc. Sénat n° 4-84/2).

L'orateur rappelle que les candidats germanophones rencontrent surtout des difficultés dans la partie écrite de l'examen — qu'ils doivent passer en français —, alors que 95 % des affaires qui sont traitées dans l'arrondissement judiciaire d'Eupen le sont en allemand. En ce qui concerne l'examen d'aptitude professionnelle, les candidats ont pratiqué presque exclusivement en allemand de sorte que, pour la partie rédactionnelle de l'examen, l'allemand s'impose naturellement.

L'idée centrale de la proposition de loi n° 4-677 est de confier à des experts externes maîtrisant la langue allemande la correction de la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire.

L'auteur propose de donner aux candidats germanophones la faculté de demander de présenter la partie écrite des examens en allemand. La partie orale de l'examen continuerait à être effectuée dans la langue du diplôme de docteur ou licencié en droit.

Il s'agit de rendre possible aux germanophones la présentation en langue allemande de l'examen écrit d'accès au stage judiciaire ou d'aptitude professionnelle, et de leur garantir ainsi une égalité des chances par rapport aux autres candidats, pour des épreuves qui sont déjà fort exigeantes sur le plan du contenu. Le Conseil supérieur de la Justice reconnaît que des solutions spécifiques doivent être mises en place pour mettre fin à cette discrimination et rétablir une stricte égalité entre tous les candidats.

De Hoge Raad voor de Justitie is bijgevolg voorstander van voorstel nr. 4-677 (zie advies van de Hoge Raad voor de Justitie van 5 november 2008, stuk Senaat nr. 4-84/2), maar hij stelt voor om enkele verbeteringen aan de tekst aan te brengen. Spreker stelt voor om deze tekst als basis te gebruiken voor de verdere besprekingen.

In voorstel nr. 4-677 drong de heer Collas erop aan een beroep te doen op de deskundigen van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, maar de Hoge Raad voor de Justitie stelt een andere benadering voor. Hij wil namelijk een beroep doen op deskundigen die het Duits beheersen. De heer Collas stipt aan dat hij amendementen zal indienen waarin rekening zal worden gehouden met de opmerkingen van de hoge Raad voor de Justitie.

Spreker voegt er ten slotte aan toe dat de volledige Duitse magistratuur van het gerechtsarrondissement van Eupen achter zijn initiatief staat, zo ook de stafhouder en het Duitstalige lid van de Hoge Raad voor de Justitie.

### III. ALGEMENE BESPREKING

De minister bevestigt dat de voorliggende wetsvoorstellen wensen tegemoet te komen aan een bepaalde bekommernis. Men wordt geconfronteerd met het probleem dat er onvoldoende Duitstalige kandidaten zijn voor vacatures van magistraten op alle niveaus (federaal parket, eerste aanleg, enz.). Men mag echter bij het zoeken naar een oplossing niet overhaast te werk gaan. Men moet zoeken naar een modus vivendi waarbij er geen discriminatie wordt teweeggebracht tussen Nederlandstalige, Franstalige en Duitstalige kandidaten.

De heer Delpérée verklaart dat iedereen beseft hoe moeilijk het is om magistraten aan te werven in de Duitstalige Gemeenschap die in het Duits kunnen beraadslagen en berechten. Het initiatief van de indiener van de wetsvoorstellen is interessant en dient te worden aangemoedigd. Toch moeten de meest geschikte formules worden gevonden om de beoogde doelstelling te behalen.

In dit geval komen de kandidaten uit een universiteit waar in het Frans of in het Nederlands college wordt gegeven en waar zij examens in het Frans of in het Nederlands hebben afgelegd.

Er moet ook een antwoord worden gegeven op de overige vragen van de Hoge Raad voor de Justitie, meer bepaald op de vraag wie als «Duitstalige kandidaat» kan worden beschouwd, hoe de examens moeten worden georganiseerd en hoe de rangschikking van de kandidaten moet gebeuren.

Le Conseil supérieur de la Justice est dès lors favorable à la proposition n° 4-677 (voir l'avis rendu par le Conseil supérieur de la Justice le 5 novembre 2008, doc. Sénat n° 4-84/2), mais il suggère d'apporter au texte certaines améliorations. L'orateur propose que ce dernier texte serve de base à la suite des discussions.

Dans sa proposition n° 4-677, M. Collas avait préconisé l'appel à des experts auprès de l' Institut de formation judiciaire, alors que le Conseil supérieur de la Justice propose une autre approche, à savoir faire appel à des experts ayant une connaissance de la langue allemande. M. Collas signale qu'il présentera des amendements afin de prendre en compte les remarques du Conseil supérieur de la Justice.

L'orateur ajoute enfin que toute la magistrature germanophone de l'arrondissement judiciaire d'Eupen soutient sa démarche, ainsi que le bâtonnier et le membre germanophone du Conseil supérieur de la Justice.

### III. DISCUSSION GÉNÉRALE

Le ministre confirme que les propositions de loi à l'examen ont pour objet de répondre à une préoccupation précise. L'on est confronté au problème du nombre insuffisant de candidats germanophones aux postes vacants de magistrat à tous les niveaux (parquet fédéral, première instance, etc.). Mais ce n'est pas parce que l'on cherche une solution qu'il faut faire preuve de précipitation. Il faut trouver un modus vivendi exempt de toute discrimination entre les candidats néerlandophones, francophones et germanophones.

M. Delpérée déclare que chacun est conscient de la difficulté qui se présente dans la communauté germanophone quant à la possibilité de recruter des magistrats capables de délibérer et de juger en langue allemande. L'initiative de l'auteur des propositions de loi est intéressante et mérite d'être encouragée. Il faut cependant trouver les formules les plus adéquates pour atteindre l'objectif visé.

En l'occurrence, les candidats proviennent d'une université dispensant un enseignement en langue française ou en langue néerlandaise, où ils ont présenté des examens en langue française ou en langue néerlandaise.

Il faudra aussi répondre aux autres questions soulevées par le Conseil supérieur de la Justice, notamment quant au point de savoir qui peut être considéré comme «candidat germanophone», et comment organiser les concours et classer les lauréats.

De heer Collas antwoordt dat de opmerking van de vorige spreker terecht is voor de gerechtsstagiairs, maar niet voor personen die gedurende vele jaren in het Duits het recht hebben beoefend en die, door voor een andere toegangsweg tot de magistratuur te kiezen, moeilijkheden ervaren voor het schriftelijke gedeelte van de proeven. Voor het mondeling examen is de Hoge Raad voor de Justitie bevoegd. Het is bovendien waarschijnlijk dat de kandidaten zich in het Frans zullen uitdrukken maar zij zouden dat ook in het Nederlands kunnen doen.

Het klopt trouwens dat er nog problemen zijn — meer bepaald de definitie van een Duitstalige — die zich niet noodzakelijk op het niveau van de Duitstalige Gemeenschap situeren.

De heer Delpérée stipt op basis van zijn ervaring als professor aan, dat er onder zijn studenten een aantal Duitstaligen zijn ingeschreven in de rechtenfaculteit van Louvain-la-Neuve. Zij leggen hun schriftelijke examens in het Frans af maar noteren boven aan hun examen dat zij Duitstalig zijn.

De heer Vankrunkelsven wijst erop dat het advies van de Hoge Raad voor de Justitie enerzijds erkent dat er een probleem is voor Duitstalige kandidaten, en dat dit vooral geldt voor het schriftelijk gedeelte van het examen.

De heer Mahoux meent dat het voorstel een zekere discriminatie van Duitstaligen op het vlak van de toegang tot de magistratuur wil wegwerken. Het voorstel lost niet alle problemen op, maar moet het mogelijk maken om de personeelsformatie van de gerechtscolleges van Eupen beter op te vullen. Het is immers essentieel dat de magistraten er de taal van de bevolking spreken.

Spreker stelt vast dat het voorstel uitsluitend betrekking heeft op het schriftelijke gedeelte van het beroepsbekwaamheidsexamen en van het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage. Hij vraagt nadere uitleg over de verbeteraars van de schriftelijke examens. Wie zijn zij ? Hoe worden zij uitgekozen ?

Wat het mondelinge gedeelte betreft, blijft de taal van het rechtendiploma van toepassing. Vinden de Duitstalige burgers de voorgestelde oplossing afdoende, of moet men ook voorzien in een Duitstalige mondelinge proef?

De heer Collas bevestigt dat zijn voorstel nr. 4-677 alleen bedoeld is om het schriftelijke gedeelte van zowel het beroepsbekwaamheidsexamen als van het toelatingsexamen tot de stage in het Duits te kunnen laten verlopen. Wat betreft de jury die de schriftelijke proef verbetert, verwijst hij naar zijn amendement nr. 3 op artikel 2 (stuk Senaat, nr. 4-677/3), dat de samen-

M. Collas répond que l'observation du précédent intervenant est justifiée pour ce qui concerne les stagiaires judiciaires, mais non pour les personnes qui ont pratiqué le droit en langue allemande pendant de nombreuses années et qui, choisissant l'autre voie d'accès à la magistrature, rencontrent des difficultés pour la partie rédactionnelle des épreuves. Pour la partie orale de l'examen, c'est le Conseil supérieur de la Justice qui est compétent, et il est probable que ces candidats s'exprimeront en français, mais ils pourraient aussi le faire en néerlandais.

Il est vrai par ailleurs qu'il subsiste des questions à résoudre, notamment celle de la définition des germanophones, qui ne se situent pas nécessairement exclusivement au niveau de la communauté germanophone.

M. Delpérée signale qu'en tant que professeur, il a, parmi ses étudiants, un certain nombre de germanophones inscrits à la faculté de droit de Louvain-la-Neuve. Ils présentent des examens écrits en français en indiquant, au-dessus de leur copie, qu'ils sont germanophones.

M. Vankrunkelsven souligne que l'avis du Conseil supérieur de la Justice reconnaît qu'il y a un problème pour les candidats germanophones et que ce problème se pose surtout pour la partie écrite de l'examen.

M. Mahoux pense que la proposition vise à rencontrer une situation quelque peu discriminatoire pour l'accès à la magistrature des germanophones. La proposition ne règle pas l'ensemble des problèmes mais elle devrait permettre de mieux remplir les cadres des juridictions d'Eupen. Or il est essentiel que les cadres soient remplis par des magistrats qui manient la langue de la population.

L'intervenant constate que la proposition vise exclusivement la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle ainsi que du concours d'admission au stage judiciaire. Il demande des précisions sur les correcteurs des épreuves écrites. Qui sont-ils ? Comment sont-ils sélectionnés ?

En ce qui concerne la partie orale, la langue du diplôme de droit reste applicable. Les citoyens de langue allemande considèrent-ils que la solution proposée est suffisante ou faut-il également prévoir que l'épreuve orale puisse se dérouler en langue allemande ?

M. Collas confirme que sa proposition n° 4-677 vise uniquement à permettre que la partie écrite tant de l'examen d'aptitude professionnelle que du concours d'admission au stage puisse se dérouler en langue allemande. Pour ce qui concerne le jury qui corrigera l'épreuve écrite, il renvoie à son amendement n° 3 (doc. Sénat, n° 4-677/3) qu'il a préparé à l'article 2 et

stelling van de jury en de hoedanigheid van de deskundigen regelt.

De minister verklaart zich te kunnen scharen achter de oplossing die in de amendementen wordt voorgesteld. Zowel van de zittende magistratuur als van het parket en de balies heeft hij signalen opgevangen dat het moeilijk is om Duitstalige kandidaten te vinden.

Het oorspronkelijke wetsvoorstel bracht een aantal praktische problemen met zich mee, in het bijzonder betreffende de rol die het aan het Instituut voor gerechtelijke opleiding toekende. De amendementen regelen deze problemen. Het feit dat de kandidaten de mogelijkheid krijgen om het schriftelijke gedeelte van het examen in het Duits af te leggen, is een pragmatische oplossing die de slaagkansen van de Duitstalige kandidaten zou moeten bevorderen.

#### **IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN**

Opschrift

*Amendement nr. 4*

De heer Collas dient amendement nr. 4 in, dat ertoe strekt het opschrift te vervangen als volgt: «Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek om de Hoge Raad voor de Justitie de mogelijkheid te geven om de voorbereiding en de verbetering van het schriftelijk gedeelte van het examen inzake beroepsbekwaamheid en van het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage op te dragen aan externe deskundigen».

Het amendement wil het opschrift in overeenstemming brengen met de wijzigingen die de amendementen nrs. 1 tot 3 willen aanbrengen in het wetsvoorstel. Het wordt eenparig door de 9 aanwezige leden aangenomen.

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig door de 9 aanwezige leden aangenomen.

Artikel 2

*Amendement nr. 1*

De heer Collas dient amendement nr. 1 in (stuk Senaat, nr. 4-677/3), dat artikel 2 wil vervangen. Dit amendement houdt rekening met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie en wil het begrip Duitstalige kandidaat verduidelijken. Het voorziet ook in een minimumperiode van toewijzing aan het ambt van

qui règle la composition du jury et la qualité des experts.

Le ministre déclare pouvoir se rallier à la solution proposée telle qu'elle résulte des amendements déposés. Il a reçu des signaux tant de la magistrature assise que du parquet et des barreaux attirant son attention sur la difficulté de trouver des candidats germanophones.

La proposition de loi initiale soulevait certaines difficultés pratiques, notamment en ce qui concerne le rôle qu'elle voulait faire jouer à l'Institut de formation judiciaire. Les amendements règlent ces problèmes. Le fait de permettre aux candidats qui le souhaitent de passer la partie écrite de l'examen en allemand est une solution pragmatique qui devrait permettre de réduire le nombre d'échecs des candidats germanophones.

#### **IV. DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES**

Intitulé

*Amendement n° 4*

M. Collas dépose l'amendement n° 4 visant à remplacer l'intitulé de la proposition de loi comme suit : « Proposition de loi modifiant le Code judiciaire afin d'offrir au Conseil supérieur de la Justice la possibilité de confier à des experts externes la préparation et la correction de la partie écrite de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire ».

L'amendement vise à mettre l'intitulé en concordance avec les modifications que les amendements n° 1 à 3 proposent d'apporter à la proposition de loi. Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 1<sup>er</sup>

Cet article ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

*Amendement n° 1*

M. Collas dépose l'amendement n° 1 (doc. Sénat, n° 4-677/3) qui vise à remplacer l'article 2. Cet amendement tient compte de l'avis du Conseil supérieur de la Justice et propose de définir la notion de candidat germanophone. Il prévoit en outre une période d'affectation minimale au poste de magistrat

magistraat dat wordt uitgeoefend in een gerechtelijk arrondissement waar kennis van het Duits noodzakelijk is.

Amendment nr. 1 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

### Artikel 3

#### *Amendment nr. 2*

De heer Collas dient amendment nr. 2 in (stuk Senaat, nr. 4-677/3), dat ertoe strekt artikel 3 te vervangen. Dit amendement geeft duidelijker aan welke de aard en de bevoegdheden zijn van de benoemingscommissie op het vlak van het organiseren van het beroepsbekwaamheidsexamen en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage. Het verduidelijkt ook de rol van de externe deskundigen die de commissieleden kunnen bijstaan bij het verbeteren van de examens.

Amendment nr. 2 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

### Artikel 4

#### *Amendment nr. 3*

De heer Collas dient amendment nr. 3 in (stuk Senaat, nr. 4-677/3), dat, in overeenstemming met het advies van de Hoge Raad van Justitie, artikel 4 van het wetsvoorstel wil doen vervallen.

Amendment nr. 3 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

## V. EINDSTEMMING

Het geamendeerde wetsvoorstel in zijn geheel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Met dezelfde eenparigheid wordt vertrouwen geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

Door de aanneming van dit wetsvoorstel vervalt wetsvoorstel nr. 4-84.

*De rapporteur;*

Francis DELPÉRÉE. Patrik VANKRUNKELSVEN.

exercé dans un arrondissement judiciaire où la connaissance de l'allemand est nécessaire

L'amendement n° 1 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

### Article 3

#### *Amendment n° 2*

M. Collas dépose l'amendement n° 2 (doc. Sénat, n° 4-677/3) qui vise à remplacer l'article 3. Cet amendement précise la nature de la compétence de la commission de nomination en matière d'organisation de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire. Il précise en outre le rôle des experts externes qui peuvent assister les membres de la commission dans la correction des examens.

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

### Article 4

#### *Amendment n° 3*

M. Collas dépose l'amendement n° 3 (doc. Sénat, n° 4-677/3) qui vise à supprimer l'article 4 de la proposition de loi à la suite de l'avis du Conseil supérieur de la Justice.

L'amendement n° 3 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

## V. VOTE FINAL

L'ensemble de la proposition de loi ainsi amendée est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

À la même unanimité, confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

À la suite de l'adoption de la présente proposition de loi, la proposition de loi n° 4-84 devient sans objet.

*Le rapporteur;*

Francis DELPÉRÉE. Patrik VANKRUNKELSVEN.